

Ernst & Young Accountants LLP
Boompjes 258
3011 XZ Rotterdam
Postbus 2295
3000 CG Rotterdam

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 89 70
ey.com

Raad voor de Jaarverslaggeving
Per e-mail (rj@rjnet.nl)

Raad voor de Jaarverslaggeving
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP AMSTERDAM

Rotterdam, 30 november 2017

Commentaar jaareditie 2017

Geachte leden van de Raad,

Graag maakt EY gebruik van de mogelijkheid om commentaar te leveren op de jaareditie 2017 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen en de jaareditie 2017 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen.

Inzake de jaareditie 2017 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving hebben wij commentaar op de volgende richtlijnen:

- Ontwerp-richtlijnen:
 - Ontwerp-richtlijn 290 Financiële instrumenten en Ontwerp-richtlijn 212 Materiële vaste activa
- Richtlijnen:
 - RJ 213 Vastgoedbeleggingen
 - RJ 272 Belastingen naar de winst (1) – bepalen periode verdiscontering bij contante waarde
 - RJ 272 Belastingen naar de winst (2) – saldering latente belastingvorderingen en - verplichtingen

Wij hebben een generieke opmerking bij de toelichtingsbepalingen voor kleine rechtspersonen.

Ontwerp-richtlijn 290 Financiële instrumenten en Ontwerp-richtlijn 212 Materiële vaste activa

Bepalingen in de RJ

Ontwerp-richtlijn 290.101 geeft aan dat het onder RJ 290 toegestaan zal zijn om voor bijzondere waardeverminderingen de bepalingen uit IFRS 9 toe te passen naast het bestaande model voor bijzondere waardeverminderingen in RJ 290.

Ontwerp-richtlijn 212.445 bevat niet langer de mogelijkheid om kosten voor groot onderhoud direct in de winst-en-verliesrekening te verwerken.

Zienswijze EY

Wij ondersteunen de mogelijke toepassing van IFRS 9 voor bijzondere waardeverminderingen van financiële instrumenten. Deze keuzemogelijkheid vereenvoudigt het jaarrekeningproces voor rechtspersonen die onderdeel zijn van een grotere groep die op basis van IFRS rapporteert. Ook kan het de vergelijkbaarheid vergroten bij bijvoorbeeld financiële instellingen, als vergelijkbare rechtspersonen op basis van IFRS rapporteren. Alhoewel de wetgever de mogelijkheid heeft geboden om de jaarrekening volledig op basis van IFRS op te stellen, kan deze keuze leiden tot een aanzienlijke lastenverzwaring – bijvoorbeeld vanwege de over het algemeen uitgebreidere toelichtingseisen onder IFRS. Vandaar dat wij ondersteunen dat keuzemogelijkheden worden gegeven die een aansluiting van vermogen en resultaat tussen IFRS en RJ faciliteren. Omdat IFRS 9 vrijwel altijd impact zal hebben op vermogen en resultaat (bijvoorbeeld op bijzondere waardeverminderingen van debiteuren) zien wij bij IFRS 9 meer noodzaak voor keuzemogelijkheden dan bij andere standaarden, omdat hier een grotere groep rechtspersonen door geraakt wordt. Wij vinden in dit geval een keuzemogelijkheid gepast – in plaats van het verplicht stellen van het expected credit loss model uit IFRS 9 in RJ 290 – omdat het expected credit loss model inherent meer schattingsonzekerheden in zich heeft en hierdoor leidt tot aanvullende complexiteit voor opstellers en controleurs van jaarrekeningen.

Daarnaast blijkt uit de Ontwerp-richtlijn 212.445 dat de RJ andere keuzemogelijkheden evalueert en hier beperkingen in aanbrengt. Vanuit vergelijkbaarheid van verslaggeving achten wij het positief dat keuzemogelijkheden periodiek worden geëvalueerd.

Aanbeveling

Geen.

RJ 213 Vastgoedbeleggingen

Bepalingen in de RJ

RJ 213.401 bepaalt dat uitgaven na eerste verwerking dienen te worden geactiveerd, indien het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen boven het oorspronkelijk vastgestelde niveau, als gevolg van de betreffende uitgaven, ten gunste van de rechtspersoon zullen komen.

Onduidelijkheid

Het is niet duidelijk waarom het vereist is dat er economische voordelen boven het oorspronkelijk vastgestelde niveau zouden moeten zijn. Als de uitgaven economisch rendabel zijn – zichzelf terugverdienen – wordt aan de reguliere activeringscriteria voldaan. Het oorspronkelijk vastgestelde niveau – dat lang geleden kan zijn – is hiervoor niet direct relevant. Ook bestaat soms onduidelijkheid of de eisen in RJ 213 strenger zijn dan in RJ 212.206.

Zienswijze EY

Wij zouden aansluiten bij de algemene activeringscriteria en dus niet een verband maken met het oorspronkelijk vastgestelde niveau.

Aanbeveling

Wij adviseren de RJ om de verwijzing naar het oorspronkelijk vastgestelde niveau te verwijderen. Hierbij kunnen gelijke bewoordingen worden gebruikt als in RJ 212.206.

RJ 272 Belastingen naar de winst (1)

Bepalingen in de RJ

RJ 272.404 bepaalt dat latente belastingvorderingen en – verplichtingen gewaardeerd mogen worden op contante waarde. RJ 272.405 geeft aan dat in veel gevallen een verband is te leggen tussen de latentie en individuele activa of passiva. Bij de berekening van de contante waarde dient dan rekening te worden gehouden met de levensduur van de activa of passiva waarop de latenties betrekking hebben. In gevallen waarin een verband met individuele activa of passiva niet is te leggen dient bij de bepaling van de contante waarde rekening te worden gehouden met de kans dat zodanige latenties in totaal zullen afnemen en met de termijn waarop dat zal geschieden en eventuele andere relevante factoren.

Onduidelijkheid

Er zijn fiscale faciliteiten die het mogelijk maken dat latenties op het ene actief feitelijk worden omgezet in latenties op een ander (veelal nieuw) actief. Een voorbeeld is de herinvesteringsreserve waarbij fiscale boekwinsten op een verkocht actief worden betrokken in de fiscale boekwaarde van een nieuw verkregen actief. Eventuele latenties op het verkochte actief worden zo eigenlijk omgezet in latenties op het nieuwe actief. Een soortgelijk fenomeen doet zich voor bij de sloop van huurpanden (bijvoorbeeld bij toegelaten instellingen volkshuisvesting) en het bouwen van nieuwe panden op dezelfde locatie. Deze situatie doet zich veelvuldig voor en de nominale omvang van deze waarderingsverschillen is bij veel toegelaten instellingen volkshuisvesting aanzienlijk. Hierdoor is de periode van discontering van significant belang in de waardering van belastinglatenties.

Op het moment dat de zienswijze wordt aangehouden dat sprake is van latenties met betrekking tot het huidige actief, dan is de consequentie daarvan dat de levensduur van het actief (eventueel het verwachte moment van verkoop) bepalend is voor de periode van discontering. Echter, als de latentie wordt ‘doorgerold’ leidt dit op dat moment tot een belastingbate (of last) in het betreffende boekjaar.

Een andere zienswijze is dat de latenties in deze situaties geen betrekking hebben op individuele activa of passiva, omdat door de fiscale faciliteiten het mogelijk wordt om deze te relateren aan nieuw te verkrijgen activa of passiva. Derhalve zijn er mogelijk meerdere activa of passiva betrokken en is er geen beperking aan de looptijd als gevolg van de levensduur van gerelateerde activa of passiva. In de praktijk kan deze zienswijze er toe leiden dat de periode van discontering feitelijk zo lang wordt, dat de latenties naar nihil tenderen.

Een overweging die een rol kan spelen is de waarschijnlijkheid van het gebruik kunnen maken van de faciliteit omdat mogelijk nog niet zeker is of er wel vervangen zal worden. Gezien de lange looptijd van sommige latenties is dit in sommige gevallen moeilijk in te schatten.

Zienswijze EY

Wij zijn in beginsel voorstander van de eerste zienswijze. Wel zouden wij het als alternatief aanvaardbaar achten om rekening te houden met het 'doorrollen' op het moment dat het waarschijnlijk is dat hiervan gebruik kan en zal worden gemaakt. De looptijd is voor ons een relevant criterium om hierbij in ogenschouw te nemen waarbij geldt dat hoe langer de looptijd is, hoe moeilijker het zal zijn om aan dit criterium te voldoen. Dit alternatief leidt wel tot meer complexiteit en is ook minder objectief (meer oordeelsvorming).

Aanbeveling

Wij adviseren de RJ om de bepalingen van de periode van discontering van latente belastingvorderingen en -verplichtingen te verduidelijken. Hierbij adviseren wij om de eerste zienswijze voor te schrijven, eventueel rekening houdend met 'doorrollen' als dit waarschijnlijk is geworden.

RJ 272 Belastingen naar de winst (2)

Bepalingen in de RJ

RJ 272.607 bepaalt dat een rechtspersoon latente belastingvorderingen en -verplichtingen dient te salderen indien en voor zover hij de niet-latente belastingvorderingen en -verplichtingen ook zou moeten salderen op grond van alinea 604. Dit betreft alleen een presentatievraagstuk, geen waarderingsvraagstuk.

Onduidelijkheid

Niet-latente belastingvorderingen en schulden die betrekking hebben op dezelfde fiscale eenheid en hetzelfde jaar komen voor saldering in aanmerking omdat deze daadwerkelijk in één aangifte worden verwerkt en simultaan worden afgewikkeld met de fiscus.

Niet-latente belastingvorderingen en schulden die betrekking hebben op verschillende jaren komen in algemene zin niet voor saldering in aanmerking omdat de fiscus aparte aanslagen oplegt over verschillende jaren en deze aanslagen afzonderlijk worden afgewikkeld met de fiscus – tenzij daarover specifieke afspraken zijn gemaakt.

Sommigen lezen uit RJ 272.607 dat als latente belastingvorderingen en latente belastingschulden betrekking hebben op verschillende jaren, er geen saldering mag plaatsvinden.

Anderen onderkennen dat de bepaling uit RJ 272.607 grote gelijkenis vertoont met IAS 12.74a. IAS 12.75 beschrijft dat er geen noodzaak is om een gedetailleerd tijdschema op te zetten en dat daardoor saldering onder IFRS is toegestaan voor latente belastingvorderingen en -verplichtingen voor zover ze

betrekking hebben op dezelfde belastingautoriteit en er een recht is om niet-latente belastingvorderingen en schulden met elkaar te salderen. Alhoewel verschillende jaren inderdaad op verschillende momenten worden afgewikkeld met de fiscus, interpreteren aanhangers van deze visie niet latente belastingvorderingen en –verplichtingen bijvoorbeeld als zijnde vorderingen van de ene rechtspersoon en schulden van de andere rechtspersoon waarbij deze twee rechtspersonen in een fiscale eenheid zitten. Omdat zij in een fiscale eenheid zitten, vindt afwikkeling op één moment – via dezelfde aangifte – plaats en bestaat hiervoor een juridisch recht.

Zienswijze EY

Wij zijn voorstander van de tweede zienswijze. Deze wordt algemeen onder IFRS toegepast in onze ervaring en is bovendien administratief eenvoudiger dan de eerste visie. Onder RJ is het in diverse gevallen makkelijker om te salderen dan onder IFRS (bijvoorbeeld bij onderhanden projecten onder RJ 221) dus zou het niet voor de hand liggen om bij belastinglatenties minder saldering toe te staan dan onder IFRS.

Aanbeveling

Wij adviseren de RJ om de bepalingen inzake de saldering van latente belastingvorderingen en –verplichtingen te verduidelijken. Hierbij adviseren wij om de tweede zienswijze voor te schrijven.

RJk Toelichtingseisen

Bepalingen in de RJk

In diverse richtlijnen van de Richtlijnen voor micro- en kleine rechtspersonen (RJk) wordt verwezen naar de RJ-bundel voor middelgrote en grote rechtspersonen. Voorbeelden zijn RJk B4.111 en RJk B1.121. Bij B4.111 wordt hierbij specifiek opgemerkt dat de toelichtingen beperkt mogen worden tot de voor kleine rechtspersonen wettelijk vereiste toelichtingen. Bij B1.121 is een soortgelijke tekst niet opgenomen.

Onduidelijkheid

Vanuit het algemene beginsel van toelichtingseisen voor kleine rechtspersonen is duidelijk dat de RJ niet verder kan gaan dan de wettelijk vereiste toelichtingen. Dit is niet in alle gevallen duidelijk in de RJk tot uitdrukking gekomen, zoals bijvoorbeeld in B1.121. In gevallen waar dit wel expliciet tot uitdrukking is gebracht (bijvoorbeeld B4.111) is niet duidelijk of de andere toelichtingseisen overwogen kunnen worden (gebruikelijke terminologie binnen RJk) of dat dit niet het geval is.

Zienswijze EY

Wij zijn voorstander van een uniform taalgebruik voor deze verwijzingen. Idealiter zouden we de wettelijk vereiste toelichtingen specifiek benoemen in de RJk, omdat anders gebruikers van de RJk-bundel zelf moeten bepalen of voorgeschreven toelichtingen wettelijk verplicht zijn. Daarnaast zouden de overige toelichtingen als ‘kunnen overwogen’ opgenomen kunnen worden.

Een alternatief zou kunnen zijn om een algemene bepaling op te nemen dat bij verwijzingen naar de RJ-bundel voor middelgrote en grote rechtspersonen op te nemen dat de niet wettelijk verplichte toelichtingen overwogen kunnen worden.

Aanbeveling

Wij adviseren de RJ om de verwijzingen van de RJK-bundel voor micro- en kleine rechtspersonen naar de RJ-bundel voor middelgrote en grote rechtspersonen nader te verduidelijken en consistent toe te passen. Dit kan door middel van een algemene bepaling.

Uiteraard zijn wij tot nadere toelichting bereid.

Met vriendelijke groet,
Ernst & Young Accountants LLP

T. van Limpt MSc RA